

Monumentnummer*: 532265

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 augustus 2015
Kadaster deel/nr 82814/50

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Utrecht Utrecht Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Utrecht F 690

Omschrijving**

Cluster 28. Houten Artillerieloods D (/a).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

HOUTEN ARTILLERIELOODS D (/a), als voorbeeld van een niet bomvrije opslag van materieel van het Fort aan de Klop. Op verschillende plaatsen zijn binnen en buiten fortterreinen in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) berguimte, opslag, onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt of verplaatst, maar andere bestaan nog in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. Van de houten loodsen die in de 19e eeuw op het Fort aan de Klop zijn gebouwd, bestaan er nog twee - Loods D (/a), de kleinste en het verst van de toren gelegen, en Loods E - die zich naast elkaar op het zuidelijk deel van het fort bevinden. Loods D (/a) is vermoedelijk een van de oudste nog bestaande houten loodsen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De loods was oorspronkelijk bekend als Loods 'a', maar is vernummerd naar 'D'. Verder zijn er nog twee exemplaren uit de vroege 20ste eeuw: een ijzeren loods, die is geplaatst rond 1905, en een houten exemplaar uit 1914. Buiten het eigenlijke fortterrein liggen bovendien nog de Houten Loods / Barak H en een Houten Schuur. Net als de andere loodsen op het fort is Loods D in de eerste jaren van de 21ste eeuw gerestaureerd, waarbij het gebouw geschikt is gemaakt voor gebruik in een horecabestemming.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op zuidelijk deel van het fort gelegen HOUTEN ARTILLERIELOODS D (/a), uit 1877, bestemd voor de opslag van geschut. De loods is opgetrokken op gedrongen rechthoekige plattegrond (ca. 11 x 8 m) en bestaat uit houten, horizontaal aangebrachte, groen geschilderde rabatdelen en met gesmoorde pannen gedekt zadeldak tussen topgevels met licht overstek en windveren. Witte vierruitsvensters op de begane grond en in de topgevels. Diagonaal beplankte opgeklampte deuren. Het interieur is gewijzigd om ruimte te scheppen voor een horecafunctie.

Waardering

HOUTEN ARTILLERIELOODS D (/a) op het Fort aan de Klop is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde houten bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de periode 1871-1886, namelijk een houten berging uit 1877.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief omdat het een voorbeeld is van een grotendeels authentieke, op een verdedigingswerk ingerichte houten berging.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat hoofdvorm en bouwkundige detaillering, alsmede diverse elementen intact zijn gebleven, dan wel door casco restauratie zijn hersteld.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie